

KOMENTÁR K VÝSLEDKOM HOSPODÁRENIA
PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE VEREJNOPROSPEŠNÉ SLUŽBY STUPAVA
ZA ROK 2024

Rok 2024 bol pre Verejnoprospešné služby Stupava náročný, plný zmien, ale aj súdržnosti, dokončených projektov a nových výziev.

Čerpanie rozpočtu roku 2024 bol tak ovplyvnený vyššími výdavkami na aktivity ako sú výmena osvetlenia v dielni za LED osvetlenie, výmena starých dverí za nové plastové, výmena okien na kanceláriách, rekonštrukcia sociálnych zariadení vo VPS, inštalácia fotovoltackých panelov. Tieto investície sa vrátia v podobe nižších nákladov na kúrení hlavne v zimných obdobiach. Vykonali sme vodozádržné opatrenia - na budovách boli vymenené nové dažďové zvody. Časť dažďových vôd zachytávame do troch 600 litrových barelov, ktoré používame na polievanie kvetinovej výzdoby v meste ako aj pri asfaltovaní. VPS si svojpomocne skonštruovala a osadila novú elektrickú vstupnú bránu do dvora na Dlhej ulici. Vymenil a rozšíril sa kamerový systém v areály VPS, na zbernom dvore a na Dome smútku na Rímskej ulici.

Na jeseň došlo k zaplaveniu ulíc a domov v meste Stupava. Aj pri tejto mimoriadne vážnej situácii VPS pomáhalo obyvateľom mesta ako aj asistovalo pomocným záchranným zložkám. Využilo sa strojno-technologické vybavenie: čerpadlá, traktory, kontajnerový nosič, traktorbáger, ako aj personálne zabezpečenie našimi zamestnancami.

Plnili sa aj bežné úlohy v zmysle zriaďovacej listiny ako aj iné nepravidelné aktivity. Vykonával sa tradičný vývoz odpadu, upratovanie ulíc, chodníkov a iných verejných priestranstiev, kosenie, mulčovanie trávnikov a zber opadaného listia, údržba cintorínov a mestského mobiliáru, oprava brány a dlažby na Starom cintoríne, oprava smetných nádob. Ďalšími činnosťami boli orezy polámaných či rizikových stromov, oprava verejného osvetlenia, pokračovanie vo výmene starého osvetlenia za LED, lokálne opravy mestských komunikácií, chodníkov a parkovísk, čistenie odvodňovacích žľabov alebo výmena poškodených a padnutých dopravných značiek. Vo veľkej miere sa pokračovalo vo výsadbe kvetín a údržbe na miestach ako Námestie sv. Trojice, mestečka, pred základnou školou, ostrovčeka v Máste polievaním a odburiňovaním. Demontovali sa hracie prvky na ihrisku J. Kráľa a skladujú sa v areáli VPS z dôvodu vybudovania nového ihriska.

V roku 2024 bola zrealizovaná z príspevku mesta jedna kapitálová investícia: štiepkovač.

Plnenie rozpočtu na rok 2024 bolo ovplyvnené viacerými faktormi. Štandardne je samofinancovanie zo strany VPS na úrovni jednej štvrtiny/tretiny výdavkov, čo je výrazne pozitívnym zdrojom financovania organizácie. Tieto zdroje získava VPS z komerčnej činnosti. Ak by došlo k jeho poklesu alebo strate, malo by to zásadný vplyv na chod organizácie. Následne by musela byť VPS dofinancovaná zo strany mesta, alebo by výrazne poklesol objem výkonov realizovaných pre mesto.

Rok 2024 bol dôležitý nielen z pohľadu plnenia si štandardných povinností, ktoré VPS vyplývajú zo zriaďovacej listiny, ale aj úloh, pre ktoré bola organizácia zriadená. Zvýšil sa najmä objem výkonov s veľmi vysokou pridanou hodnotou, ktoré boli vykonané vo väčšej časti kapacitami VPS. V prípade nutnosti realizovať tieto výkony externe buď by neboli vykonané vzhľadom na výšku výdavkov vôbec, alebo by mesto tieto projekty realizovalo v neporovnateľne vyšších cenách. Tu sa osvedčila právna forma VPS ako príspevkovej organizácie, ktorá nie je založená za účelom dosahovania zisku, ako rôzne druhy obchodných spoločností.

Služby VPS sa osvedčili a využívajú ich aj iné mestské organizácie ako sú Mestské kultúrne a informačné centrum, Vodárne a kanalizácie Stupava, základná škola, materské škôlky, základná umelecká škola a Ekocentrum Stupava.

V roku 2024 VPS výrazne pomáhala rôznym mestským organizáciám ako sú:

- Ekocentrum – starostlivosť o okolie,
- MŠ Zvončeková – orezy stromov, vyrovnanie terénu, vybudovanie kontajnerového stojiska, pomoc pri vynášaní nábytku, parkovacia plocha,
- Mestský úrad – VPS vymenila osvetlenie v budove,
- MŠ Ružová – stavba plotu a chodníka,
- ZŠ Stupava – vyrovnanie parkoviska pri hale, chodník,
- Zdravotné stredisko – spevnenie plochy parkoviska,
- Spolupráca pri víkendových dobrovoľníckych brigádach pri čistení mesta

Humanizácia prostredia mesta

- Realizácia rozsiahlej výsadby muškátov a terénnych úprav v meste. Zasadilo sa aj cca 80 ks stromčekov okolo Vacháľkového rybníka, aleji a v malom parku
- Osadenie nových lavičiek, ktoré boli vytvorené kapacitami VPS
- Osadenie nových cyklostojanov a servisných stojanov
- Oprava a doplnenie mestských a psích košov v meste
- Výmena nových smetných nádob na Novom cintoríne

Podpora tradícií

- Rozšírenie vianočnej výzdoby
- Úspešné zorganizovanie ďalšieho ročníka Dňa mestských organizácií
- Pomoc pri organizovaní každoročných podujatí stávanie mája, pivovarský festival...
- Tradícia rozsvietenia vianočného stromčeka, osádzanie vianočného venca, betlehemu a ozdobenie verejného osvetlenia

Bezpečnosť

- Obnovenie prechodov pre chodcov na mestských komunikáciách
- Vysoký objem realizovaných opráv miestnych komunikácií, výtlkov, čo zvyšuje bezpečnosť cestnej premávky ako aj zamedzuje vzniku poškodzovania majetku občanov – účastníkov cestnej premávky so zodpovednosťou za škody zo strany mesta
- Osadzovanie nového dopravného značenia ako aj striekanie DZ
- Veľkonočná výzdoba, kedy všetky ozdoby boli urobené zamestnancami VPS

- Výmena piesku v detských ihriskách, kontrola hračiek ako aj údržba komponentov na ihrisku
- Montáž nových spomaľovačov na komunikáciách
- Údržba ciest po povodniach

Personálna kapacita

- Rozšírenie personálnych kapacít, robotníckych aj administratívnych bez previazaného navýšenia príspevku od mesta
- Postupné znižovanie priemerného veku zamestnancov

Zákonné povinnosti, odpadové hospodárstvo

- Zvoz kuchynského odpadu
- Dokončenie elektronického označovania smetných nádob v meste a príprava na zber pomocou čipov
- Pokračovanie v inventarizácii smetných nádob v meste
- Označenie smetných nádob na separovaný odpad nálepkami s potrebnými informáciami
- Pribúdajúce malé mestské koše a koše na psie exkrementy, pribúdajúce na základe podnetov od obyvateľov, pričom ich pasport je zverejnený na web stránke VPS
- Odovzdávanie drobného stavebného odpadu od obyvateľov na recykláciu
- Nekonečné odstraňovanie čiernych skládok, obmedzovanie ich tvorby formou osádzania fotopascí.

Rozpočet na rok 2024 bol kompromisom, ktorý bolo možné dosiahnuť vzhľadom na finančné možnosti mesta. Pri jeho tvorbe sa nepredpokladali pre VPS kapitálové výdavky na ďalší rozvoj alebo výmenu zastaraného strojnotechnologického vybavenia organizácie, resp. vozového parku. Druhou zmenou rozpočtu bol VPS schválený kapitálový príspevok vo výške 20 000,- EUR na nákup štiepkovača.

V spolupráci s mestom sa VPS zapojila do projektov ako sú:

- Nákup traktora a príslušenstva k traktoru
- Zvoz biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu – strojno-technologické vybavenie v hodnote 600 000,-

BRKO – zelený a kuchynský odpad

Nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom, zeleným odpadom (tráva, listie, orezané konáre, výruba drevín, odstraňovanie padnutých drevín a zvoz vianočných stromčekov) – v plnej výške nekryté výdavky vzniknuté na základe samotnej činnosti VPS pre mesto a výdavky na zvoz a likvidáciu odpadu zo zberného dvora navezeného od obyvateľov a poplatníkov za odpady v meste.

Starostlivosť o zeleň – najmä o stromy – nižšia starostlivosť o zeleň nie je len ekologickým problémom, ale z pohľadu mesta je tento problém spojený predovšetkým so zabezpečením prevádzkovej bezpečnosti. Passport urastených a starších, resp. poškodených drevín a evidencia ich údržby odbornými osobami je základným absentujúcim predpokladom na zabezpečenie

tejto relevantnej potreby. Existujú reálne skúsenosti z iných miest, kde padnutý strom zavinil ťažké zranenie alebo aj smrť s následnou zodpovednosťou mesta. Stupava zatiaľ takúto skúsenosť nemá, Je však povinnosťou takýmto rizikám predchádzať. Tento problém je dlhodobo podceňovaný a Stupava nemá zadefinovanú stratégiu a postupy v tejto oblasti a dlhodobo ani nevyčleňuje relevantné finančné prostriedky na ich pokrytie. Všetka verejná zeleň pri cestách a chodníkoch, peších zónach, školských areáloch, detských ihriskách, parkoch, cintorínoch, pri štadióne, pri lesných cestách do záhradkárskejších osád, na cyklotrase a iných frekventovaných miestach extravilánu obce predstavuje potenciálne nebezpečenstvo.

V tejto oblasti je možné využívať nové dostupné nástroje a trendy napr. aplikácia www.stromypodkontrolou.cz. Ďalším riešením je zabezpečenie dostatočného počtu arboristov, či už externe dodávateľsky alebo prostredníctvom vlastných kapacít.

Zimná údržba - dlhodobým problémom v tejto oblasti je absencia základnej techniky.

VPS disponuje jednou novou soľničkou za auto a soľničkou za traktorom s objemom 1m³ na cca 75 km mestských ciest a chodníkov. Tento traktor nemá rozmetadlo a nehodí sa do úzkych uličiek a na chodníky. Na odhrňovanie snehu na cestných komunikáciách je nutné zapojiť ďalší kus techniky s ďalším strojníkom, nakoľko mesto nemá k dispozícii žiadne vozidlo, ktoré by malo aj radlicu a rozsýpač. Na posyp chodníkov sú využívaní len pracovníci, ktorí ručne posypávajú a VPS využíva ešte jednu zametačku, ktorá je náročná na spoľahlivosť a opravu z dôvodu jej veku. Bez ďalšej techniky, ktorá zvýši efektívnosť práce a rýchlosť posypu nie je možné zimnú údržbu v meste účinne vykonávať. Existujú už viaceré skúsenosti s úrazmi a nárokmi poškodených od mesta, ako aj súdne spory. Nový cestný zákon preniesol komplexnú údržbu chodníkov a mestských komunikácií na mesto a bez príslušnej finančnej podpory tento už aj tak vypuklý problém, len prehľbuje.

Starostlivosť o detské ihriská – táto oblasť podlieha vysokej regulácii a prísnej legislatíve. Problémom je aj otázna vymožiteľnosť práva, kedy dodávateľ hracích prvkov podlieha certifikácii, avšak za prípadné škody a ujmy na zdraví, a s tým spojené škody je zodpovedné mesto. Prenesené kompetencie a ich objem, ktorý každoročne pribúda, nie sú prepojené s finančnými možnosťami na krytie nových povinností.

Začali sa aktívnejšie využívať rôzne informačné zdroje, pravidelne sú zverejňované príspevky na facebooku a instagrame, webovej stránke Verejnoprospešných služieb Stupava a do Stupavských novín. V článkoch sú uvedené informácie o rozpracovaných a dokončených projektoch, aktuálne oznamy VPS, vrátane Zberného dvora, sumár činnosti v meste počas roka.

Príspevková organizácia Verejnoprospešné služby Stupava dosiahla k 31.12.2024 tržby v celkovej výške 420 697,41 €, z toho tržby z podnikateľskej činnosti dosiahli 160 217,51 €. Ostatné výnosy z transferov tvorili 1 211 180,62 €. Celkové výnosy tvorili 1 646 486,32 €.

Náklady na činnosť organizácie tvorili 1 642 236,01 €, z toho náklady na podnikateľskú činnosť tvorili 133 628,39 €. Výsledok hospodárenia pred zdanením z podnikateľskej činnosti

činil 26 637,12 € a z hlavnej činnosti -22 386,81 €. Výsledok hospodárenia za obidve činnosti predstavuje 4 250,31 €.

Výsledok hospodárenia bol ovplyvnený zvýšenými mzdovými nákladmi, odvodovými nákladmi, službami a materiálovými nákladmi v súvislosti s rozsahom realizovaných projektov.

Tržby boli realizované čiastočne vo forme úhrady a refundácie nákladov obyvateľmi, t.j. v rámci výkonu nekomerčných činností. Išlo najmä o úhradu za rozvoz stravy v rámci poskytovania sociálnej služby, refundáciu nákladov v súvislosti s odvozom splaškov obyvateľom, ktorí nemajú k dispozícii kanalizáciu, za separovanie odpadov, a pod. Tržby z podnikateľskej činnosti boli dosiahnuté za služby poskytované právnickým alebo fyzickým osobám v rámci katastrálneho územia Stupavy alebo okolitým obciam. Išlo najmä o tržby za poskytnutie veľkokapacitných kontajnerov, prenájom vysokozdvížnej plošiny, za orezy stromov, kosenie a rôzne iné služby. Tieto tržby tak tvoria doplnkový zdroj na financovanie potrieb organizácie.

Najvyššie náklady boli vynaložené na osobné náklady, ktoré predstavujú mzdové náklady a náklady na odvody. Ich čiastka dosiahla 1 074 230,39 €. Spotreba materiálu tvorila sumu 214 022,74 €. Energetická náročnosť prevádzky vyvolala náklady vo výške 57 884,67 €. Na služby vynaložila organizácia náklady vo výške 176 589,44 €. Tieto služby predstavovali napr. náklady na strážnu službu, GPS systém, bezpečnosť pri práci, ochranu osobných údajov, náklady na zneškodňovanie odpadu, právne služby. Opravy a údržba majetku predstavovala náklady vo výške 30 953,40 €, pričom hlavná časť opráv bola zabezpečená dodávateľsky.

Dlhodobý hmotný majetok, ktorý je tvorený najmä majetkom zvereným do správy, dosiahol výšku 264 941,34 € netto, z čoho najvyššiu hodnotu majú dopravné prostriedky vo výške 96 844,80 € z dôvodu realizovania dvoch významných investícií – kúpy špeciálneho vozidla na zvoz odpadu a plošiny.

Obežný majetok je na úrovni 145 907,65 €, pričom väčšiu časť tvorili pohľadávky vo výške 53 330,50 €. Pohľadávky sú evidované voči obyvateľom za rozvoz stravy, voči organizácii zodpovednosti výrobcov a voči ostatným tretím osobám v rámci výkonu podnikateľských aktivít. Pohľadávky sú bonitné a je perspektíva ich zaplatenia. Najväčším dlžníkom je organizácia zodpovednosti výrobcov Recyklogroup od roku 2022.

Závazky, okrem záväzkov za majetok zverený do správy od mesta Stupava, predstavovali – dlhodobé záväzky vo výške 17 302,58 EUR a krátkodobé vo výške 22 732,91 €.

Organizácia si plní svoje záväzky voči obchodným partnerom a splatné záväzky predstavujú záväzky za opakujúce sa služby, najmä PHM, energie, strážna služba, atď..

Z pohľadu rozpočtového hospodárenia dosiahla príspevková organizácia v roku 2024 príjmy vo výške 1 515 015,66 €. Celkové výdavky tvorili 1 500 687,84 €. Najvyššou položkou príjmov bol príspevok od mesta na krytie prevádzkových výdavkov. Tieto dosiahli sumu 1 139 071,90

€. Kapitálový príspevok bol vo výške 20 000,- EUR. Výsledok rozpočtového hospodárenia je 14 327,82 €.

Bežné príjmy dosiahli v roku 2024 1 651 610,04 EUR, bežné výdavky tvorili 1 622 434,32 EUR. Kapitálové príjmy a výdavky boli vo výške 20 000 EUR. Finančné operácie príjmové tvorili sumu 24 612,90 EUR a finančné operácie výdavkové sumu 34 937,54 EUR. Schodok finančných operácií bol krytý prebytkom bežného rozpočtu.

Rozbor výdavkov z pohľadu funkčnej klasifikácie, vecného plnenia a programom a podprogramov sú obsiahnuté v prílohách k záverečnému účtu mesta Stupava za rok 2024. Tento dokument preto obsahuje rozbor výdavkov podľa druhov.

Základným cieľom organizácie bolo aj v roku 2024 kvalitné poskytovanie služieb verejnoprospešného charakteru pre obyvateľov mesta, poskytovanie doplnkových služieb a zvyšovanie kvality života ľudí v meste Stupava.

V Stupave, dňa 10.03.2025